

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

כניסת השבת 18:39

צאת השבת 19:50

ר"ת 20:41

מאורו של מועד

רשב"י ורבי מאיר בעל הנס, מורים לתורת האל-יאוש'

מן החיד"א, רבי חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל, כותב: 'מאז מותו של התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס, נשתררב המנהג, שעל כל צרה שיתפלל ביום פטירת הצדיק רבי מאיר בעל הנס (יום פטירתו יחול ביום שני י"ד באייר) ויאמר 'א-להה דמאיר ענני', יזכה לניסים גלויים ויענוהו מהשמים. מה כוחם של צדיקים אלו שעד היום שומע להם ד' ומקשיב לבקשותיהם? - כח תורתם.

ד' אומר על התורה "אנא נפשי כתבית יהבית" - אני, את נפשי נתתי בכתב. ד' שם את נפשו בתוך התורה! והמשמעות היא, שמי שסופח את התורה אל קרבו, יש בו מהקדושה של ריבונו של עולם, ולכן יש לו אתו שפה משותפת הרבה יותר מלאחרים. כשמבקשים מהצדיק 'תמליץ בעדי לריבונו של עולם'. אין דבר כזה שד' לא שומע לו, כי נפשו קשורה בנפשו.

בזמן רשב"י חי תנא גדול בשם רבי יצחק, שנגזרה עליו מיתה. הוא אמר לתלמידיו: "אני מבקש שתלמדו את בני תורה, ובכל פעם שתלמדו משהו שאמרת, תזכירו את שמי, שאשמח בקבר". החלו תלמידיו לבכות ואמרו לו: "בא תיפרד מרבי שמעון בר יוחאי".

רשב"י רואה אותו עומד בפתח ביתו ומלאך המוות לידו. אמר רשב"י: "מי שרגיל להיכנס לבית - שיכנס. ומי שלא, שיישאר בחוץ". רבי יצחק נכנס, ואותו מלאך נשאר בחוץ.

אמר רשב"י לתנא "תשאר אצלי עד שאמות. כשאמות, תמות גם אתה. עד אז אין לשטן כח עליך". רשב"י הצילו ממוות. כי 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים'!

רבי מאיר בעל הנס מציל ממוות את אלישע בן אבוי-ה

רבי מאיר בעל הנס היה תלמידו של אלישע בן אבוי, שהיה תלמיד חכם עצום. יום אחד ראה אלישע אב שביקש מבנו: 'בני, תעלה על העץ ותוריד לי משם שתי ביצים'. טיפס הילד, שילח את האם ולקח את הביצים. כשהוא ירד מהעץ - הוא נפל ומת.

תמה אלישע בן אבוי: שתי מצוות יש עליהן כתוב 'והארכת ימים': כיבוד הורים ושילוח הקן, ועל ידי שתיהן הילד מת? מאז החל אלישע לכפור בד'.

לפני פטירתו אמר לו רבי מאיר: 'תחזור בתשובה!' ד' יקבל אותי? שאל אלישע

'בטח' עונה לו רבי מאיר, ואלישע בוכה עד שיצאה נשמתו.

לאחר פטירתו רואה רבי מאיר שיוצאת אש מקברו. אין שם רגיעה. הוא ניגש, פורש את טליתו על הקבר ואומר את הפסוק ממגילת רות: "ליני הלילה...אם יגאלך טוב יגאל, ואם לא יחפוץ לגאלך, וגאלתיך אנוכי". אם ד' שנקרא 'טוב' יגאלך מההנחם - מה טוב. ואם לא, אגאלך אני. באותו הרגע פסקה האש. בלילה בא אלישע לתלמידו בחלום ואמר: "בזכותך נכנסתי לגן עדן".

ביום פטירתו רבי מאיר אומר: "אם יגאלך טוב - יגאל", אם ד' החליט לגאול אותך, לתת לך שידוך, ילדים, שמחה, הצלחה, רגיעות ונחת - טוב; "ואם לא, אגאלך אנוכי, חי ד'".

'לעולם יהיו דבריך מועטים'

אומר רבי מאיר בעל הנס: כשאדם בצער, יזהר בדברים שהוא מוציא מהפה. שדיבורי התודה שלו יהיו ארוכים יותר מדיבורי הבקשה. שיתן מציאות ונוכחות לטוב, לחלקים המוארים, לא לרע.

נתבונן על תפילת 'שמונה עשרה' ונראה איך כל בקשה עטופה בכל כך הרבה הודיה!

'תלונה' לשון הלנה. מי שמתלונן, מלין את הסבל, נותן לו מקום.

מדוע כה קשה לנו להודות? כי נראה לנו שהטוב הוא ממוקד, נקודתי. 'נכון שקניתי דירה, אבל מתי הפרנסה תהיה בשפע? מתי הילד הזה ירגע?' הפוך, אומר ד', 'ברגע קטון עזבתך' הניסיון הוא פצפון. דווקא הסבל שהאדם מרגיש הוא תהליך של "וברחמים גדולים אקבצך". כל הנסיון והיאוש, הם חתיכת-ישועה, חתיכת רחמים עצומים. ועוד נזכה לראות את זה.

(הרב' ימ)

מאורה של הפרשה

"ואהבת לרעך כמוך"

רבי אריה לוי זצ"ל היה משכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. פעם נודע לו כי בשכונתו ישנם אנשים שאינם נוהגים כבוד בנשותיהם, לפיכך הגיע לבית הכנסת שבו התפללו ודרש אודות חובת האדם לכבד את רעייתו, כמבואר בחז"ל.

בדיוק באותו יום הזדמן רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל לאותו בית מדרש, והוא האזין לדבריו בכובד ראש. בתום הדרשה ניגש לרבי אריה ואמר לו: "דברי מר חדרו עמוק ללבי... עשיתי חשבון נפש... מהיום אדע להיטיב התנהגותי עם הרבנית...".

נרתע רבי אריה: "את דברי כיוונתי לבעלי הבתים ולמרות זאת אינם מתחרטים, ואילו מר, שכל מעשיו שלמים, דווקא הוא מתחרט? הלא מהתנהגותכם אפשר ללמוד כיצד על האדם לנהוג באשתו!".

השיב הרב מלצר, "הרבנית מעתיקה את חידושי התורה שלי, שאני מכין לדפוס, ולפעמים היא טועה ואני כועס. אבל מהיום..." סיפורים רבים ידועים על מידת הכבוד וההערכה שרחש רבי משה שמואל שפירא זצ"ל לזוגתו הרבנית. במשך ששים שנות נשואין עמדו בני הבית משתאים בכל עת מחדש לראות כיצד הרב, שהיה מבוגר, והפך להיות מגדולי הדור, מכבד את הרבנית בכל כוחו.

כאשר הגיע הרב לליקווד, התאספו מאות תלמידי חכמים להיות במחיצתו. בשבת בבוקר ערך הרב קידוש למאות המתפללים. לאחר הקידוש דאג הרב להעביר את כוס היין באופן אישי לרבנית. עבר רחש-לחש של התרגשות באולם, הרב מחפש את הרבנית ורוצה להעביר לה את כוס הברכה. הוא דואג לוודא שהיא קיבלה יין...

כשהבחין בהבעת פליאה על פני הנוכחים, הסביר: "על הבעל מוטלת החובה להיות חדר ברגשי הכרת הטוב כלפי אשתו, ולהרגיש בחוש בעמקי לבבו, כי כל מה שיש לו הוא בזכותה, כמו שאמר רבי עקיבא 'שלי ושלכם שלה הוא!'".

נא לשמור על קדושת הגיליון. אין לעיין בזמן התפילה וקריאת התורה

הצלחה ברו"ג: נעה שלו, משי' יונה, משי' גיבלי. **רפ"ש:** משה מרדכי בן עדנה סולטן וב"ב חיים דניאל בן שולה. שלמה בן רינה. מיכל חיה בת רחל. אפרת ביתיה בת צביה תהילה בת שונמית. דוד בן רעות. **זוג הבן:** חיים דניאל בן שולה. אורה שרה בת אסתר שרה בת אילה. אורית יהודית, יעקב משה, יוסף והדס בני מרים דבורה פנינה **לע"נ:** הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל. שמואל בן חנה נוסרת ז"ל. ברוך נאגי בן נעימה ז"ל ששון בת מסעודה ז"ל. חתן בת מרים ז"ל. חילוה בת מרים ז"ל. מלכה בת רבקה ז"ל

פטירת הצדיקים

י"ד באייר - ר' מאיר בעל הנס. ר' יהודה בר אלעאי ט"ו באייר - ר' אריה לייב מקראקא. ר' דוד יהודיף. ר' זכריה מנדל י"ז באייר - ר' יחזקאל הלוי לנדא (הנודע ביהודה). ר' רפאל עבו י"ח באייר - ר' שמעון בר יוחאי. ר' משה איסרליש (הרמ"א) י"ט באייר - ר' מנחם מנדל מרימנוב. ר' עזרא עטיה

בברכת שבת שלום!

פרקי אבות פרק ג'

עריכה: משפחת שמעיה

לע"נ אבינו

הר"ר אילן סכח בן סניורה ז"ל

מאור פנים = זוהר הפנים.

מי כתב את 'ספר הזוהר'? רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י). ודווקא רבי שמעון בר יוחאי היה האדם שהיה לו הכי קשה בהיסטוריה להאיר פנים. רשב"י היה כולו אמת, הוא לא יכול היה לסבול שקר או זיוף. לאחר שתיים-עשרה שנים בהם התחבא רשב"י במערה יחד עם בנו רבי אלעזר, הוא יוצא ורואה אדם חורש את שדהו. "אינך מתבייש? מה אתה מתעסק בענייני העולם הזה? לך תלמד תורה!" נתן בו עיניו ושרף אותו, עשה ממנו גל של עצמות. כשראה זאת ד', אמר: "שוב למערתך!" העולם לא יכול להתנהל בדין. רשב"י חוזר לשנה נוספת, ויוצא בערב שבת. הוא מביט החוצה ורואה אדם רץ לביתו כשבידיו הוא אווז בשני הדסים. "מהם ההדסים האלו?" שואל אותו רשב"י, "אני כל כך אוהב את השבת" אמר לו האישי, "ההדסים נותנים ריח טוב. ענף הדס אחד כנגד 'זכור' וענף שני כנגד 'שמור'". רשב"י כ"כ מתרגש: נכון, אין חובה לקחת הדסים בשבת, אך זו חביבות מצוה, זה לאהוב את ד' יתברך. והוא מנשק את היהודי.

במידת האמת קשה להאיר פנים

הנשים שקשה להן להאיר פנים הן נשים מאד ישרות, בעלות מידת אמת. חיוך נתפס אצלן כמו זיוף, לכן מאור פנים הוא אתגר רציני אצלן. אך מה לעשות, ד' ברא אותנו בצורה כזו, שאין מושך יותר ממאור פנים. מהאנקדוטה של ההדסים לומד רשב"י את סוד הזוהר. לאורכו ולרחבו של ספר הזוהר, חוזר ומזהיר המשפט היפה שמשנן רשב"י לתלמידיו: "אנן בחביבות אתליא מילתא" - כל מה שיש לנו זה החביבות. מכח החביבות שיש בינינו, באה ההתעלות שלנו בתורה. מאור הפנים והחיוך הוא הדבק של החברות. ביומו האחרון, מוסר רשב"י את תמצית תורתו לבנו ולתלמידיו. כאשר הוא מגיע למילים "חיים עד העולם", המילה "חיים" לא יוצאת מפיו, כי הוא כבר נמצא במקום אחר... אש עצומה מקיפה אותו ובנו ותלמידיו צועקים בבכיות "אבא, אבא, רכב ישראל ופרשיו". האש יורדת והם רואים את רשב"י הקדוש מת ופניו מסובבות לכיוון שלהם - בחיוך. זו הירושה - אומרים חז"ל - זו תורת הסוד.

חרטה

החרטה היא תנאי הכרחי כדי שהתנצלות תהיה אמתית וכנה. החרטה הינה השלב הראשון בהתקדמות. וכך כותב רבנו יונה מגירונדי זצ"ל, בספרו "שערי תשובה": העיקר הראשון (התשובה) הוא החרטה... והוא אשר דיבר ירמיה הנביא עליו השלום, "הקשבת ושמע... אין איש נחם על רעתו לאמור מה עשיתי כולו שב במרוצתם כסוס שוטף במלחמה" הנביא מקשיב לשיחתם של בני ישראל, ומנסה למצוא רמזים לכך שהם מתחרטים על מעשיהם, או לפחות חשובים פעמיים, אבל - לא! אף אחד לא מתחרט, אף אחד לא חושב פעמיים. כולם רצים קדימה באותה דרך, כמו סוס מלחמה שרץ קדימה לראות מותו, ואינו מעלה בדעתו לחזור לאחור. אדם שאינו מתחרט - אין סיבה שהוא ישנה את התנהגותו, וממילא הוא ממשיך בחייו כאילו כלום לא קרה.

תפסת מרובה לא תפסת

סוחר אחד יצא השכם בבוקר אל השוק למכור סחורה. מאחר שהדרך היתה ארוכה, הוא הרשה לעצמו חניית ביניים, פרק את המשא מעל גב החמור, ושכב לנוח בצלו של עץ גבוה. כשהגיע לבסוף לשוק, גילה ששכח ליד העץ את ארנקו, ובו הון עתק של מאה דינרי זהב. מיד יצא לשוב אל העץ, שבצלו נח קודם לכן, כדי לחפש את אבדתו. כאשר היה כבר סמוך למקום, בא לקראתו הלך. שאלו ההלך: "מה אירע לך, איש יקר? מדוע פניך כה קודרות ודאוגות?" "איבדתי סמוך לכאן ארנק, ובו כל כספי", ענה הסוחר. "כמה כסף היה בארנקך?" התעניין האישי. "מאה דינרי זהב", ענה הסוחר. "האם זה הארנק שלך?" שאל האישי, "מצאתי אותו ליד העץ". לקח הסוחר את הארנק, פתח וספר, ומצא שם את כל כספו. כל מאה דינרי זהב היו בארנק. לפתע, התגבר על הסוחר יצרו הרע. הוא פנה אל המוצא הישר, ואמר לו "בשקית היו מאתיים דינרים, ולא מאה. גנבת את מחצית כספי! החזר לי עוד מאה דינרי זהב!" ההלך קפא על מקומו, המום. זמן מה עבר, עד שהתעשת די הצורך לומר שלא לקח כלום מן הארנק, גם לא מטבע אחת. הסוחר המושחת גרר את ההלך אל השופט שבעיר. שמע השופט את טענות שני הצדדים, שקל את הענין בכובד ראש, ואמר לסוחר: "אתה טוען, שאיבדת ארנק ובו מאתיים דינרי זהב. אם כך, הארנק שנמצא אינו שלך, כי בו יש רק מאה דינרים. החזר מיד את הארנק הזה לאדם שמצא אותו, ולך לחפש את הארנק שלך..." לאחר מכן, פנה השופט אל ההלך. "מצאת ארנק, ובו מאה דינרי זהב. עלי לבדוק בהלכות השבת-אבדה האם מציאה זו שייכת לך. ובינתיים קח את הכסף ונעמוד בקשר..." הסוחר לא הסתפק במה שהיה לו. הוא ביקש לתפוס "מרובה", על אף שהדבר היה כרוך בגזל, בשקר, ובהטלת אשמה על אדם חף מפשע. מאחר שכך, לא רק שלא השיג את המרובה, אלא שאיבד את הכל. מן הסתם, הוא כבר התחרט חרטה גדולה...

אבא שאל את ילדו בן הארבע, איזו מתנה הוא רוצה ליום ההולדת. אמר לו הילד: "אני רוצה שתהיה חבר של דוד משה כמו פעם..."

מכיוון בלתי צפוי עלולה לנחות סטירת לחי, שתגרום לאדם להתחרט על אי אלו התנהגויות שליליות שלו. זה אמנם לא נעים, אבל כדאי לנצל את 'המכה' כדי להתעורר ולתקן. חבל מאד להמשיך בהתנהלות הבלתי ראויה כאילו לא קרה כלום, או להצטדק בתירוצים של הבל.

אבא שרצה להיירחב, יושב מאתנו ניכר כדי להצליח. אלו טרם לפנות מקום בלב יבוא אנשים שאינם מאתנו להישאף.

פרקי אבות

"רבי אלעזר איש ברתותא אומר: תן לו משלו שאתה ושלך שלו. וכן בודד הוא אומר: כי ממך הכל ומידך נתנו לך"

דבריו של רבי אלעזר תואמים להפליא את הליכותיו. וכך מספרת הגמרא: רבי אלעזר, כשראוהו גבאי צדקה נחבאו מפניו, שכל מה שהיה אצלו (אף דברים שהיו נחוצים לו ולבני ביתו) היה נותן להם. פעם אחת עלה לשוק לקנות נדוניה לבתו, ראוהו גבאי צדקה ונחבאו מפניו, רץ אחריהם, אמר להם "משביעכם אני, במה עסקתם?" אמרו: "בנדוניה של יתום ויתומה". אמר להם: "העבודה! (לשון שבועה) שהם קודמים לבתי!" נטל כל שהיה בידו ונתן לגבאי הצדקה. נשאר בידו זוז אחד, הלך וקנה בו מעט חיטים והביאם לביתו, ובתו הניחתם באוצר החיטים שלו. באה אשתו ושאלה את בתה: "מה הביא לך אביך?" השיבה: "כל שהביא באוצר החיטים שמתיו". באה לפתוח את דלת המחסן ולא יכלה, ראתה כי מלא הוא עד אפס מקום מהחיטים, ומבצבצים הם מכל הסדקים והפתחים ואי אפשר לה לפתוח את הדלת בגלל ריבוי החיטים. הלכה בתו לבית המדרש, ואמרה לאביה: "בא וראה מה עשה לך אוהבך (הקדוש ברוך הוא!)" אמר לה: "העבודה! הרי הן הקדש עליך (החיטים) אסורים לך בהנאה והם כהקדש) ואין לך בהן אלא כאחד מעניי ישראל" (משום שמעשה ניסים הוא, ואסור לאדם ליהנות ממעשה ניסים - שמא ינכו לו מזכויותיו).

תחושת אושר וסיפוק ממלאת את לבו של נותן הצדקה, מלא הוא בהכרת ערך עצמו על שחיסר משלו עבור הזולת. בא התנא ומלמדנו: "תן לו משלו - כי אתה ושלך שלו". כל מה שיש לך וברשותך אינו שלך, אלא רק כפיקדון לתכלית מסוימת. וכשנתת צדקה, בסך הכל החזרת מעט מהפיקדון שברשותך. אמר הקב"ה: "מי מל לשמי - שלא הקדמתיו ונתתיו בן?! מי עשה לי מזוזה ומעקה - שלא אני הקדמתיו ונתת לי בית?! לא ביקשתי משלך, אלא משלי ביקשתי!"